ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

№ 91 (10.668).

1994 йил 3 декабрь шанба

Сотувда эркин нархда.

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

ЧОРШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА СОЛИҚЛАРНИНГ РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ АҲАМИЯТИНИ КУЧАЙТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йилги Давлат бюджетини шакллантириш чоғида қуйидагилар солиқ тизимини ислоҳ қилишнинг энг муҳим йўналишлари деб ҳисоблансин:

Юридик шахслардан олинадиган солиқ миқдорини камайтириш;

Маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш ҳажмларини кўпайтиришга, тадбиркорлик фаолиятини ва инвестиция фаоллигини кенгайтиришга, маблағлар айланишини жадаллаштиришга ва фойдани оширишга солиқларнинг рағбатлантирувчи таъсирини кучайтириш;

Табиий ресурслар ва мол-мулкдан олинадиган солиқлар улушини ошириш ҳисобига даромадлар таркибини такомиллаштириш, ресурс ҳамда ишлаб чиқариш қувватидан фойдаланиш самарадорлигига уларнинг таъсирини кучайтириш;

Маҳаллий бюджетларнинг даромад негизини мустаҳкамлаш ҳамда республика ва маҳаллий бюджетлар ўртасида солиқларни чегаралаб қўйиш ҳисобига республиканинг Давлат бюджетида маҳаллий бюджетларнинг салмоғини жиддий равишда ошириш;

Солиқ солиш механизмини мумкин қадар соддалаштириш ва солиқ тизимининг барқарорлигини таъминлаш.

2. Солиқ тизимини такомиллаштиришнинг мазкур йўналишларини рўёбга чиқаришни таъминлаш учун 1995 йилнинг 1 январидан бошлаб:

2. 1. Қўшимча қиймат солиғининг миқдори 20 фоиздан 18 фоизга пасайтирилсин;

2. 2. Корхоналарнинг даромад солиғи ўрнига фойдадан олинадиган солиқ жорий этилиб, унинг энг юқори миқдори 38 фоиз қилиб белгилансин.

2. 3. Деҳқон (фермер) хўжаликлари, хусусий корхоналар, савдо корхоналари, хорижий инвестицияларга асосланган корхоналар учун амалдаги даромад солиғи тартиби ва солиқ имтиёзлари сақлаб қолинсин.

3. Фойдадан солиқ ундириб олиш чоғида:

3. 1. Маҳсулот ишлаб чиқариш (ишлар, хизматлар) ҳажми ўсишининг ҳар бир фоизи учун белгиланган солиқ миқдорига нисбатан 0,3 фоизли пункт миқдорида пасайтирувчи коэффициент қўлланилсин;

3.2. Баланс фойдасининг 30 фоиздан 50 фоизгача қисмидан ишлаб чиқаришни ривожлантиришда, уни қайта қуриш ва техника билан қайта қуроллантиришда фойдаланилган тақдирда 5 фоизли пункт миқдорида, баланс фойдасининг 50 фоизидан кўпроқ қисмидан шу мақсадларда фойдаланилган тақдирда эса 10 фоизли пункт миқдорида пасайтирувчи коэффициент қўлланилсин;

3. 3. Янги барпо этилган корхоналар учун солиқдан озод қилиш, шунингдек имтиёзлар беришнинг амалдаги тартиби сақлаб қолинсин;

3. 4. Мулкчилик шаклларидан қатъи назар, корхона ва ташкилотлар фойдадан уй-жой ва ижтимоий-маданий қурилишга сарфлаётган маблағларнинг 50 фоизи солиқ тўлашдан озод қилинсин.

4. Монополиячи корхоналар учун белгиланган рентабеллик даражаси оширилишининг ҳар бир фоизига фойдадан олинадиган белгиланган солиқ миқдорига нисбатан 0,5 фоизли пункт миқдорида оширилувчи коэффициент жорий этилсин.

5. Ишлаб чиқариш харажатларига киритиладиган ва солиқ олинмайдиган меҳнат ҳақи фондининг даражаси энг оз иш ҳақи даражасидан тўрт карра ортиқ миқдорда белгилансин.

Шу нарса белгилаб қўйилсинки, меҳнат ҳақи фондининг белгиланган меъёрдан ошадиган қисмидан шу ошган миқдорга қараб прогрессив ставка бўйича фойдадан солиқ олинади.

6. Қуйидаги солиқ турлари бекор қилинсин:

6. 1. Ўзбекистон Республикасидан ташқарига олиб чиқиб кетиладиган хомашё ресурслари ва маҳсулотдан олинадиган солиқ;

6. 2. Фуқаролардан олинадиган даромад солиғи тўғрисидаги қонунни жамоа хўжаликларининг аъзоларига нисбатан жорий этиб, уларнинг меҳнат ҳақи фондидан олинадиган солиқ;

6. 3. Ўрмон хўжалигидан тушадиган даромадни олиб қўйиш.

7. Белгилаб қўйилсинки, амортизация ажратмаларининг жами ҳажми корхоналарнинг тасарруфида қолади.

8. Вазирлар Маҳкамасига Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг 1995 йилги асосий кўрсаткичларини тасдиқлаш ҳуқуқи берилсин, бунда қуйидагилар кўзда тутилсин,

Табиий ресурслардан самарали фойдаланишни рағбатлантириш мақсадида улардан олинадиган солиқларнинг янги ставкаларини белгилаш;

Солиқ соҳасидаги имтиёзларни тартибга солиш;

Даромадларни маҳаллий бюджетлар фойдасига қайтадан тақсимлаш ва ҳудудларнинг ривожланиш даражасига қараб умумдавлат солиқларидан ажратмаларнинг табақалаштирилган меъёрларини белгилаш;

Солиқ тўғрисидаги қонунларни бузганлик учун жарима тўлаш чораларини қўлланиш тартибига ўзгартиришлар киритиш.

9. 1994 йил 31 октябрдаги 977-сон Фармоннинг 3-банди 1995 йилнинг 1 январидан бошлаб ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 30 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ХЎЖАЛИКЛАРГА УЛАРНИНГ ИХТИЁРИДА ҚОЛДИРИЛАДИГАН ПАХТА ТОЛАСИНИ ЭКСПОРТ ҚИЛИШДА КЎМАКЛАШИШ ТЎҒРИСИДА

Белгиланган топшириқнинг 33 фоизи ва топшириқдан ортиқчаси ҳисобига хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахта толасини ташқи бозорда сотишда уларга зарур ёрдам кўрсатиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Истиқболни белгилаш ва статистика давлат қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва Молия вазирлиги 1995 йилнинг 1 январигача Вазирлар Маҳкамасига 1994 йил ҳосилидан хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахта толаси ҳажми бўйича ҳисоб-китобларни тақдим этсинлар.

1994 йил пахта хомашёси ҳосилини қайта ишлаш якунлари бўйича кўрсатиб ўтилган ҳисоб-китобларга зарур тузатишлар киритсинлар.

2. «Ўздавпахтасаноатсотиш» уюшмаси хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахтани биринчи навбатда қайта ишлашни ва хўжаликлар томонидан тузилган контрактлар бўйича пахта толасини экспортга етказиб беришни таъминласин.

Хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахта толасини сотишни таъминловчи Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоят уюшмалари ишларни мувофиқлаштирсинлар ва хўжаликларга уни экспортга етказиб беришда ёрдам кўрсатсинлар.

3. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахта толасини экспорт қилиш учун лицензияларнинг ўз вақтида берилишини таъминласин.

«Ўзбекистон темир йўллари» Давлат-акционерлик компанияси, Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси хўжаликлар томонидан хорижий шерикларга етказиб бериладиган пахтани юклаб жўнатиш ва божхонада расмийлаштириш масалаларини тезкорлик билан ҳал қилсинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки:

Хўжаликларга валюта счётлари очишда зарур ёрдам берсинлар. Ҳар бир хўжалик ўз валюта счётига эга бўлишига кўмаклашсинлар;

Хўжаликларнинг валюта счётларига маблағларнинг ўз вақтида ўтказилиши, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки билан ҳисоб-китобларнинг белгиланган тартибда амалга оширилиши устидан назорат ўрнатсинлар.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Бош вазирнинг тегишли ўринбосарлари зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 2 декабрь.

ЯНА БИР ҒАМХЎРЛИК

Бозор иқтисодиётига ўтилаётган ҳозирги шароитда Ўзбекистон Республикаси ҳукумати аҳолига, жумладан она -- Ватан посбонларига бир қанча енгиллик ҳамда имтиёзлар яратиб бермоқда.

Шу йил 3 октябрда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Муддатли ҳарбий хизматчиларга ва уларнинг оила аъзоларига қўшимча имтиёзлар тўғрисида» қарор қабул қилган эди. Унга мувофиқ курсантлар, сержант ва оддий аскарларнинг ойлик пул таъминоти уч баравар оширилди, бир ой муддатли хизмат икки иш ойига тенглаштирилди, муддатли ҳарбий хизматни ўтаган ҳамда қисмлар тавсияномаларига эга бўлган йигитларга олий ва ўрта махсус ўқув юртларига киришда тўплаш имкони бўлган энг юқори баллнинг 10 фоизи қўшиладиган бўлди. Фарзанди ҳарбий хизматни ўтаётган оилалар шу даврда ер солиғи тўлашдан озод қилинди.

Мудофаа вазирлиги раҳбарияти ҳам аскарларга муайян имтиёзлар яратиб берди. Чунончи, санитария-гигиена ашёлари, конвертлар, уларга ҳарбий магазинлар орқали атиги 10 фоиз устама ҳақ қўйиб сотиладиган бўлди, бошқа савдо тармоқларида эса устама ҳақ 45 фоизни ташкил этади.

Куни кеча Республика Бош вазири А. Муталов имзолаган яна бир фармойиш чиқди. Унга кўра, 1994 йилнинг 1 декабридан бошлаб муддатли ҳарбий хизматчиларнинг ҳарбий қисмлардан ҳамда фуқароларнинг ҳарбий хизмат жойларига муддатли ҳарбий хизматни ўтаётганларга юборадиган хат ва почта карточкалари Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги корхоналари томонидан бепул жўнатилади.

Бу ҳам аскарларимизга, уларнинг ота-оналарига барча ўзбекистонликларга нисбатан ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган яна бир ғамхўрлик намунасидир.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН НОГИРОНЛАР ЖАМИЯТИНИ, ЎЗБЕКИСТОН КАР-СОҚОВЛАР ЖАМИЯТИНИ, ЎЗБЕКИСТОН КЎЗИ ОЖИЗЛАР ЖАМИЯТИНИ, «ЎЗБЕКИСТОН ВЕТЕРАН ЖАНГЧИЛАР БИРЛАШМАСИ» ВА «ЎЗБЕКИСТОН ЧЕРНОБИЛЧИЛАРИ» УЮШМАСИНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ижтимоий фойдали меҳнатда фаол иштироки учун ва Халқаро ногиронлар куни муносабати билан Ўзбекистон Ногиронлар жамияти, Ўзбекистон кар-соқовлар жамияти, Ўзбекистон кўзи ожизлар жамияти, «Ўзбекистон ветеран жангчилар бирлашмаси» ва «Ўзбекистон чернобилчилари» уюшмаси Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 30 ноябрь.

• Вилоят ҳокимлигида

ТРАНСПОРТ БИР МАРОМДА ИШЛАСИН

Қиш мавсумида автотранспортнинг, шу жумладан, унинг йўловчиларга хизмат қиладиган тармоқларининг бир маромда ишлаши катта аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам бу масала вилоят ҳокимлигида бўлиб ўтган кенгашда муҳокама қилинди. Йиғилишни Тошкент вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари Л. П. Тернових очди ва олиб борди. Унда «Тошвилйўловчитранс» концерни раҳбарлари, шаҳарлар ва туманлар ҳокимларининг ўринбосарлари, транспорт корхоналарининг директорлари қатнашдилар.

Йиғилишда йўловчи транспорти хизматида катта камчиликлар борлиги, шу туфайли ҳам у меҳнаткашларнинг норозилигига сабаб бўлаётганлиги таъкидланди. Яқинда биргина Тўйтепада солиқ нозирлиги томонидан йўловчи ташийдиган 35 та автобусда текшириш ўтказилди. Натижада 701 киши чиптасиз эканлиги аниқланди. Бу билан давлатга 915 сўм тушум тушмаган. Автобусларнинг санитария ҳолати ҳам кўнгилдагидек эмас, улар бир маромда қатнамайди.

Албатта, транспорт корхоналари ишидаги камчиликларнинг содир бўлишига сабаб бўлаётган объектив холлар ҳам бор. Чунончи, Ангрендаги автотранспорт корхонасида автобусларнинг 70 фоизи эскирган. Бунинг устига бензин сотиб олиш учун пул йўқ. Чунки, корхонадан қарздор бўлган мижозлар хизмат ҳақини ўз вақтида тўламаяптилар. Масалан, Янги Ангрен ГРЭСи қурилиш бошқармаси транспортчилардан 1,2 миллион сўм, керамика комбинати 1,5 миллион сўм қарз. Тўловлар масаласи жуда муҳимдир. Кенгашда автокорхоналар ўз ҳисобида пуллари бўлгани ҳолда эҳтиёт қисмлар учун ҳақ тўлаш имкониятига эга эмасликларини кўрсатувчи мисоллар келтирилди.

Кенгашда камчиликларни тугатиш юзасидан аниқ чоралар белгиланди. Чунончи, кондукторлар билан ишлашга қайтишга қарор қилинди. Тушумларнинг реал миқдорини белгилаш ва маршрутларни нормалаштириш ишлари ўтказилади. Айни вақтда янги автомобил шохбекатларини жиҳозлаш назарда тутилмоқда.

ЕВРОПА ЧЕГАРАЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши ҳаракати мунтазам кенгайиб бормоқда. Илгари бу ҳаракатда 33 мамлакат иштирок этган бўлса, ҳозир уларнинг сони 53 тага етди. Бу -- халқаро ташкилотнинг нуфузи янада ортаётганини кўрсатади. Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши (ЕХҲК) тарихи 1975 йилда Хельсинкида фақат айрим давлатлар ўртасидаги эмас, балки барча қитъалардаги 33 мамлакат раҳбарлари ўртасидаги ўзаро муносабатларни тартибга соладиган муҳим хужжатларни имзолашдан бошланган эди. Эндиликда, Европа ва Осиёнинг катта қисмида юз берган туб ўзгаришлардан сўнг ЕХҲК таркибига яна йигирмата давлат қўшилди. Уларнинг кўпчилиги собиқ СССР таркибидаги республикалардир.

-- Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнг биринчилар қатори ЕХҲКга қўшилди. Бу тасодиф эмас. Тез суръатлар билан ўзгариб бораётган ҳозирги дунёда ЕХҲК ўрнини босадиган ташкилот йўқ. -- Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг фикри ана шундай. -- Бу ташкилот аллақачон Европа чегараларидан четга чиққан. Унинг ишида АҚШ ва Канада вакиллари иштирок этаётгани ҳам бежиз эмас.

ЕХҲКнинг ўн қоидаси унинг асосий тамойилларига айланди. Бу қоидаларни санаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак, чунки улар барчага маълум. Аммо, улар орасида инсон ҳуқуқларини ҳурмат қилиш, чегараларни ўзбошимчалик билан қайта қуриб чиқишдан тийилиш, хуқуқий давлатни барпо этиш сингари қоидалар энг муҳим қоидалар ҳисобланади. Буларнинг ҳаммаси 1990 йилда Парижда имзоланган Европа хартиясида қайд этилган. Унда, жумладан, бундай дейилади: «Ҳозирги замон халқларимиз қалбида ўнлаб йиллар давомида яшаб келган инсон ҳуқуқлари ва асосий эркинликларига асосланган демократияга қатъий содиқлик; иқтисодий эркинлик ва ижтимоий адолат орқали юксалиш ва мамлакатларимиз учун баравар хавфсизликка эришиш орзу-умидлари амалга ошириладиган даврдир».

Энг муҳим жойи шундаки, юқорида санаб ўтилган тамойилларнинг ҳаммаси Ўзбекистон Республикасининг асосий қонунида акс этган. Таниқли халқаро ҳуқуқни муҳофаза қилиш ташкилотларининг кўп сонли экспертлари ўз хулосаларида буни тасдиқлашди. Бунинг маъноси нима? Бу саволнинг жавоби равшан: мустақил Ўзбекистон дунёвий тараққиёт асосида демократик давлатни барпо этиш йўлига ўтиб, ўзи танлаб олган қоидаларга содиқ бўлиб қолмоқда. Биз доим бир нарсага амал қиламиз: модомики, иқтисодий қонунлар мавжудми, уларни менсимаслик мумкин эмас. Бунинг устига, уларни қайта ёзиб, ўзгартириб бўлмайди! Ҳар қандай «Изм»лар инқилоблар каби халққа муаммолар ва маҳрумликлардан бошқа ҳеч нарса келтирмайди. Фақат тараққиётнинг тадрижий йўли, бозор муносабатларига ўтиш давридаги ижтимоий йўналишдаги сиёсатгина Ўзбекистоннинг келгусида гуллаб-яшнашига кафолатдир. Бунга жамиятдаги сиёсий барқарорлик ва миллатлараро тотувликни қўшадиган бўлсак, республикамиз нима учун ва қандай қилиб халқаро майдонда тобора муҳим ўринни эгаллаётгани тушунарли бўлади.

Шунга қарамасдан, Марказий Осиёнинг қоқ ўртасида жойлашган Ўзбекистон нима учун Европа хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашида фаол иштирок этиши зарур, деган савол туғилиши мумкин.

Бу саволга ҳаётнинг ўзи, Тинч океандан Атлантика океанигача бўлган улкан маконда тез ўзгариб бораётган вазият жавоб беради. Ҳа, давлатларнинг чегаралари дахлсиз бўлиши керак! Биз ҳаммамиз сиёсий жиҳатдан бўлса ҳам, миллатлараро, экология жиҳатидан бўлса ҳам, юз берган ҳар қандай маҳаллий можаро шу минглаб километр масофадаги вазиятни ёмонлаштириши мумкин бўлган жуғрофий-сиёсий заминда яшамоқдамиз. Мисол учун узоққа боришнинг ҳожати йўқ. Афғонистондаги сиёсий беқарорлик, Тожикистонда юз берган фуқаролар уруши, орол денгизининг қуриши -- буларнинг ҳаммаси маҳаллий можаро эмас, уларнинг оқибати Россияда ҳам, ҳозир юксалиб, гуллаб-яшнаб турган ғарбий Европада ҳам сезилмоқда. Шуларни ҳисобга оладиган бўлсак, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашининг вазиятни барқарорлаштирувчи халқаро ташкилот сифатидаги аҳамияти мислсиз эканига амин бўламиз. ЕХҲКнинг якунловчи минтақа семинари кузда Тошкентда ўтказилгани ҳам тасодифий ҳол эмас, албатта. Бунинг устига, мазкур нуфузли халқаро ташкилот ўзининг Марказий Осиёдаги ваколатхонасини Ўзбекистон пойтахтида очмоқчи буляпти. Шунинг ўзи ҳам кўп нарсадан дарак беради.

5-6 декабрь кунлари Будапештда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашида иштирок этувчи давлат ва ҳукуматлар бошликларининг конференцияси бўлади. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, бу Анжуман ЕХҲК тарихидаги энг мартабали анжуман бўлади. Унда Ўзбекистон Республикасининг Президентимиз Ислом Каримов бошчилигидаги делегацияси ҳам иштирок этади. Анжуман олдидан башорат қилишнинг кераги йўқ, аммо шуни ишонч билан айтиш лозимки, Ўзбекистон ҳар доимгидай бу гал ҳам Евроосиё қитъасида хавфсизликни мустаҳамлашга доир янги ташаббуслар билан чиқади. Чунки, тинчлик ва барқарорлик, халқаро ҳамкорликни кенгайтириш -- сиёсий-иқтисодий тузумлари турлича бўлган давлатлар тараққиётининг бирдан-бир йўлидир!

Л. ЛЕВИН.
(ЎзА)

ХАЛҚ РИЗҚИНИ ҚИЙМАНГ!

Тошкент вилоятида Республика Президентининг «Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги» фармони асосида қандай тадбирлар амалга оширилмоқда?

ФАРАЗ қилинг, томорқа ерингизда зўр ихлос, меҳр билан экин ўстиряпсиз. Кузги резаворлар: саримсоқ пиёзу, ҳатто, «кафтдек» майдондаги буғдой экинлари барқ уриб ўсаётганлигини кўриб хурсанд бўласиз. Ҳаттоки, қанча ҳосил олиш мумкинлигини, эҳтиёждан ортгани бозорга олиб чиқилса, қанча пул бўлишини, қайси орзу-ҳавасингизга яратишни ҳам хом чўт қилиб қўясиз. Лекин, хонадонингиздаги мол, қўй-эчкиларни кўчага олиб чиқиб қаерлардадир ўтлатиб, боқиб, яйратиб келадиган фарзандингизнинг ўйинқароқлиги, бепарволиги туфайли ҳовлингиздаги молхона эшиги яхши бекитилмай қолади. Ана шунда ҳовлидаги кўмкўк экинларнинг ҳиди иштаҳасини очиб юборган моллар эшикни итариб, ҳовлига чиқиб кетади. Буни бироз муддат ҳеч ким пайқамай ҳам қолади. Бу орада моллар майсаларни еб, анча жойни пайҳон қилиб қўяди. Очкўз эчки эса иккита, учта дарахт пўстлоғини шилиб битиради. Бир иш билан ҳовлига тушиб қолмаганингизда эди ҳамма экин-тикиндан айрилиш ҳеч гап эмасди. Ана шунда сиз -- хонадон соҳиби, табиийки, асабингиз қўзғаб кетади. Нега қарамадинг, нега эшикни яхши бекитмадинг, деб фарзандингизни жеркиб соласиз.

Бу орада эшигингизни тақиллатиб кимлардир келиб қолишади.

-- Биродар,-- дейди авзойи бузуқ ҳолда бу ерга ташриф буюрган одам,-- эпласангиз боқинг-да, молингизни...

-- Нима қипти?

-- Жамоамизнинг анчагина майдондаги шундоққина майсалаб турган ғалласини еб битирибди-ку. Ўғлингиз қарамай, қаёққадир кетиб қолган экан...

-- Йўғ-э, ундоқ эмасдир.

Қизиқ, нега энди айбни, болага ағдариш керак. Бола баҳона эмас. Ҳозиргина ўз томорқасидаги экинни ўз моллари пайҳон қилганлигидан хуноби ошиб, жиғибийрон бўлиб турган эди-ку. Нега энди унинг моли жамоа экинини пайҳон қилади-ку, парвойи палак? Халқимизнинг доно мақоли эсга тушади. Аввал пичоқни ўзингга ур, оғримаса бировга. Минг афсуски, фармон чиқмасдан олдин ҳам, ҳатто, фармон чиққандан кейин ҳам пичоқни «бошқаларга уриб юрганлар» кўпчиликни ташкил этмоқда.

Вилоят ички ишлар бошқармаси тезкор гуруҳи олиб борган текширишлар натижасида ўтган қисқа вақт ичида 190 марта ғалла экинлари пайҳон қилинганлиги ҳоллари аниқланди. Натижада жамоа ва давлат хўжаликларига тегишли бўлган салкам 9 гектар майдондаги ғалла майсалари топталди, янчилди. Бу жуда катта моддий зиён етди, демакдир. Оддий ҳисоб-китоб қилиб кўрайлика? Ана шу 9 гектар майдондан камида 20 центнердан ҳосил олинадиган бўлса, у ҳолда 2 минг тонна хирмон кўтариларди шу ердан. Ана энди ўша хирмон йўқ. Чунки, майсалар жувонмарг бўлди.

Ахир 2 минг тонна ғалла қанчадан-қанча одамларнинг рўзғорини тебратишга ярарди! Чиқити эса, қанчадан-қанча молларга озуқа бўларди-ку. Нега энди, нима учун биз билатуриб ўз ризқимизни ўзимиз топтаймиз. Бошқаларнинг ризқ-рўзига зиён етказамиз. Нега айрим ўзинигина ўйлайдиган одамлар бу ҳақда ўйлашмаскин? Бундайлар ҳар бир туманда, ҳар бир ҳудудда, хўжаликда учраётганлиги кишини ташвишга солади.

Ана шулардан бири Пискент туманидаги И. Ҳайдаров номли жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи фуқаро Абдувоҳид Қурбоновдир. Тезкор гуруҳ ходимларининг далолат беришича, Абдувоҳид ака 15 бош қорамолини жамоа хўжалиги экинзорларига ҳайдаб қўйган. Ҳисоблаб кўрилса, 50 сотих ғаллазор пайҳон қилинибди.

Оҳангарон туманидаги А. Навоий номли жамоа хўжалиги фермери Туробов Шариф ака эса, ўзига тегишли молларни боқишнинг осон йўлини танлабди. У хўжалик далаларига, ғаллазорларига ким билиб ўтирибди, деб молларини ҳайдаб юборарди. Кўза кунда эмас, куни битганда синади, деганларидек фермернинг бу ҳатти-ҳаракати фош бўлиб қолди. Унинг «бебош» моллари ҳам 50 сотихга яқин майдондаги ғаллани топтаган экан.

Бўстонлиқ туманидаги «Озодбош» қўрғонидан фуқаро Сухроб Шокиров ҳам ўзининг масъулиятсизлиги, ўта бепарволиги туфайли жамоа мулкининг пайҳон бўлишига йўл қўйди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Янгийўл тумани ички ишлар бўлими ходимларининг олиб борган текширишлари натижасида пахта йиғим-терими даврида кўпгина фуқаролар ўйламай-нетмай ўз молларини пахтанинг ичига ҳайдаб юборганликлари қайд қилинган эди. Буни қандай тушуниш керак, ахир. Туман пахта топшириш режасини бажаролмаётган бир пайтда бундай ҳатти-ҳаракат ўлганнинг устига тепган қабилида иш кўриш эмасми? Дарвоқе, бундай ҳоллар фақат бугина эмас, бошқа пахтакор хўжаликларида, туманларида ҳам содир бўлганлиги ғоят ачинарлидир.

Табиийки, бундай текширувлар натижалари ҳар бир туманда, ҳудудда, хўжаликда муҳокама қилинди. Айбдорлар огоҳлантирилди, танбеҳ берилди, чора кўрилди, жарималар солинди. Айримлар устидан, ҳатто, жиноий иш қўзғатилди. Лекин, бу билан кўрилган катта моддий зиёнларнинг ўрнини қоплаб бўлмайди-ку, ахир. Пайҳон бўлган экинлар, ғалла майсалари қайтадан кўкармайди-ку энди. Наҳотки буни тушунмасак, ўз ризқимизни ўзимиз қийсак.

Фармонни ижро этиш, ҳаётга тадбиқ этиш учун ҳали катта тушунтириш ва ташкилотчилик ишларини олиб бориш керакка ўхшайди. Шунга эришиш лозимки, ҳар бир фуқаронинг ўзи жамоа экинларини, мевазорлар, боғзорларни пайҳон қилиш бу ўта диёнатсизлик, эл мулкига ҳиёнат эканлигини ўзлари тушуниб етишлари керак.

Тўғри, ҳуқуқ-тартибот органлари, милиция ходимлари фармонни одамларнинг онгига етказиш учун ҳамма ерда тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. Лекин, бунинг ўзи кифоя қилмайди. Энг биринчи навбатда ота-оналар, фахрийлар, маҳалла оқсоқоллари зиммасига катта масъулият юкланади. Улар ҳар куни экинни пайҳон қилиш -- жиноят эканлигини ўз хонадонларида фарзандларига, шахсий чорва боқиш билан машғул бўладиган ўғил-қизларга тушунтирсалар, бугина эмас, назорат қилиб турсалар ана шунда катта фойда бўлади.

Бу ўринда хўжалик раҳбарларига айтадиган гапимиз, мулоҳазамиз ҳам бор. Жамоа аъзоларида чорванинг кўпайгани яхши. Лекин, имконият топиб, шахсий чорва учун махсус яйловлар ажратиб берилса, яна ҳам яхши иш бўларди.

Ҳамма кутган фармон ишлай бошлади. Унинг бу иши самарали, эл-юртга фойдали бўлишига ҳар биримиз кўмаклашайлик.

1994 йил 25 декабрь — сайловлар куни

ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФА — ХАЛҚЧИЛ, АДОЛАТПАРВАР ЖАМИЯТНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАШДИР

Мирзамурод ИКРОМОВ, Тошкент вилояти ҳокими

ТОШКЕНТ вилоятида бўлажак сайловларга пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Кўппартиявийлик асосида номзодлар кўрсатилди. Ҳокимият вакиллик органлари, Халқ демократик партияси ва «Ватан тараққиёти» партиясининг энг муносиб вакиллари рўйхатга олинди. Депутатликка номзодлар орасида етук иқтисодчилар, малакали ҳуқуқшунослар, замонавий фан ва техниканинг билимдон олимлари, фермерлар, ишбилармонлар, тадбиркорлар ва бошқа соҳа вакиллари борки, уларнинг ҳар бири республикамизнинг ижтимоий, иқтисодий тараққиётига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўша олишларига ишончимиз комил.

Халқ депутатлари Тошкент вилояти Кенгашидан кўрсатилган номзодлар бугунги кунда ўзларининг мукаммал сайловолди дастурларига эгадирлар. Хусусан вилоят халқ хўжалиги барча соҳаларини ривожлантириш, халқимизнинг моддий ва маънавий фаровонлигини ошириш, ижтимоий масалаларни ҳал қилиш унинг асосий магзини ташкил этади. Бир сўз билан айтганда дастуримиз республикамизда амалга оширилаётган ислоҳотлар дастурининг изчил давомидир.

1995 йилда саноатни ривожлантиришга эътибор кучайтирилади. Ангрен резинотехника, Ўзбекистон металлургия ҳамда Оҳангарон шифер заводларида янги ишлаб чиқариш линиялари ишга туширилади.

Шунингдек биз саноатдаги аҳволни чуқур таҳлил этиб, келгусида қуйидаги тадбирларни амалга ошириш зарур, деб ҳисоблаймиз.

Биринчидан, йирик корхоналарнинг қувватини тўла ишга солиш учун ички резервлардан фойдаланиш. Айни пайтда уларнинг хом ашё базасини мустаҳкамлаш учун қўшни давлатлардаги корхоналар билан бевосита алоқани яхшилаш лозим. Бу вилоят иқтисодиётига жуда катта самара келтиради.

Иккинчидан, бозор иқтисодиётига жадаллик билан кириб бораётган эканмиз, саноат корхоналарини маҳаллий хом ашёларга мослаштиришимиз, уларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифатини кескин ошириш, дунё бозорига рақобатбардош ва сифатли маҳсулотлар чиқариш, пировардида экспорт имкониятларидан тўлиқ фойдаланишимиз зарур.

Учинчидан, жаҳондаги энг илғор технологияларни вилоятга кенгроқ жалб этиш, шу тариқа қўшма корхоналар сонини кўпайтириш лозим. Ҳозирги кунда вилоятда 64 та қўшма корхона рўйхатдан ўтган бўлиб, уларнинг 32 таси фаолият кўрсатмоқда. Зеро Ўзбекистонимиз келажаги — экспорт имкониятини ривожлантиришдан иборат, деган шиор дастуримиздан мустаҳкам ўрин олган.

Тўртинчидан, ёқилги-энергетика саноатида ислоҳотлар чуқурлаштирилади. Бу соҳада тежамкорликни янада ошириш ва хизмат кўрсатишни яхшилаш муҳим омиллардан биридир.

Бешинчидан, қишлоқ туманларида саноатни, айниқса, қайта ишлаш саноатини ривожлантириш лозим. Бу масала юзасидан вилоятда махсус дастур ишлаб чиқилди. Бир йилда 12 та туманда саноат ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 115-120 фоизга ошди. Келгусида чет эл инвестицияси, ишбилармон ва тадбиркорлар сармоясини ҳам қишлоққа йўналтириш асосий вазифаларимиздан биридир. Қишлоқ жойларида кичик ҳажмдаги ихчам корхоналар қуриш, қишлоқ аҳолисини кўпроқ хизматнинг бошқа турларига жалб этиш зарур. Айни пайтда бу тажриба кенг қўлланилаяпти ва келгусида вилоятда шу ақидага амал қилинади. Сўнгги бир йилда вилоятнинг қишлоқ туманларида 8 мингдан ортиқ қўшимча иш жойлари яратилди.

Тошкент вилояти аҳолисининг қарийб 70 фоизи қишлоқда истиқомат қилади. Бинобарин қишлоқ хўжалиги вилоят халқ хўжалигининг етакчи тармоғидир. Шу боис бу соҳани ривожлантириш биз учун катта аҳамиятга эга.

Вилоятимиз қишлоқ хўжалиги соҳасида қатор муаммолар ҳам йиғилиб қолган. Бизнинг келгуси фаолият дастуримизда уларни бартараф этиш чора-тадбирлари қатъий белгиланган. Шу мақсадда вилоят ҳокимлиги томонидан мукаммал дастур ишлаб чиқилган.

Биринчи галда ернинг унумдорлигини ошириш, унга бўлган муносабатни ўзгартириб бориш чоралари кўрилмоқда. Ерни ҳақиқий эгасига бериб, экинлар ҳосилдорлигини кескин оширишга эришилади. Биз бу борада қуйидагиларни назарда тутамиз: фермерларга, деҳқон хўжаликларига етарли миқдорда ер ажратиш, техника таъминотини яхшилаш, пудратчиларга кенг йўл очиш, мулк эгаларига тўла хўжалик эркинлиги бериш, уларга сервис хизмати кўрсатишни такомиллаштириш. Бир йил ичида вилоятда фермер хўжаликлари сони қарийб уч мартага кўпайди. Уларга режадаги 20 минг гектар ўрнига 27 минг 448 гектар ер ажратилди.

Иккинчидан, қишлоқ хўжалигига илм-фан ютуқларини тезроқ олиб кириш керак. Олим билан деҳқон ҳамкорлигини чуқурлаштириш лозим. Чунки кейинги йилларда Тошкент вилоятида худди шу масалага бўлган эътибор сусайтириб юборилган. Ҳолбуки қишлоқ хўжалиги илмий-тадқиқот институтларининг аксарияти вилоят ҳудудида жойлашган. Шунингдек илғор давлатлар тажрибасини қўлламай туриб қишлоқ хўжалигини ривожлантириш мураккаб эканлигини шароитнинг ўзи кўрсатмоқда. Тошкент вилоятида зудлик билан пахтанинг эртапишар, серҳосил навларини танлаш, сабзавот уруғчилигини ривожлантириш, наслдор моллар зотини яратиш муҳим вазифамиз ҳисобланади. Шу мақсадда вилоятда қишлоқ хўжалиги билан шуғулланувчи илмий-тадқиқот институтлари билан ҳамкорликда таянч марказлари ташкил этилди.

Учинчидан, қишлоқда қайта ишлаш саноатини кенгайтириш асосий дастурларимиздан бири ҳисобланади. Деҳқон тайёр маҳсулотни сотмас экан, иқтисоди ҳеч қачон мустаҳкам бўлмайди.

Тўртинчидан, ғаллачиликни ривожлантириш энг долзарб вазифаларимиздан бири бўлади.

Бешинчидан, халқимизда «Иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлур» деган нақл бор. Дарҳақиқат, техниканинг қишлоқ хўжалигидаги аҳамияти гоят катта ва беқиёс. Шундай экан, вилоятда техника таъминоти масаласини ҳал қилишимиз лозим.

Ҳар қандай иқтисодий ислоҳот пировардида инсонга хизмат қилиши зарур. Биз саноатни, қишлоқ хўжалигини, умуман халқ хўжалигини ислоҳ қилиш, ишбилармонлик, тадбиркорлик, деҳқон-фермер хўжаликларига кенг йўл очиш орқали халқимизнинг ижтимоий аҳволини ҳам яхшилаб бориш фаолият дастуримиздан мустаҳкам ўрин олган.

Тошкент вилоятида ижтимоий соҳаларни ривожлантиришнинг беш йиллик дастури ишлаб чиқилган. Бу бежиз эмас, албатта. Вилоятимизнинг кўплаб туманларидаги қишлоқлар тўлиқ газлаштирилмаган. Жумладан, Бўка, Пискент, Паркент, Оққўрғон туманлари борйўғи 20-25 фоиз газлаштирилган холос. Биз келгусида қишлоқларни тўлиқ газлаштириш билан бирга тоза ичимлик суви таъминотини ҳам яхшилаш чораларини кўрамиз.

Бундан ташқари соғлиқни сақлаш, халқ таълими, маданият соҳаларида ислоҳотларни чуқурлаштириш кечиктириб бўлмайдиган вазифалардандир. Юртимизда маънавият ва маърифат доимо устун бўлиб келган. Ўтмишсиз келажак йўқ, деган ақидага амал қилиб, тарихий қадриятларимизни тиклаш мақсадида «Жума — маърифат куни» деб эълон қилинди ва бу борадаги тадбирларимиз давом эттирилади.

Шунингдек, миллатлараро муносабатлар дастуримизда асосий масалалардан бири сифатида ўрин эгаллаган. Зотан, вилоятимизда бугунги кунда юздан ортиқ миллат ва элат вакиллари тинч-тотув яшаб меҳнат қилмоқдалар.

Хуллас, асосий мақсадимиз Тошкент вилоятини иқтисодий, ижтимоий ривожлантириш, обод ва кўркам воҳага айлантиришдир.

(«Халқ сўзи» — «Народное слово» газеталарининг 30 ноябрь сонидан олинди).

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 2 йиллиги олдидан

Демократик ғоялар мужассам

Республикамизда ва вилоятимизда сайловларни уюшқоқлик билан ўтказишга алоҳида эътибор берилаётир. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига ва халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашлари депутатлигига номзодлар кўрсатиш жараёни тартибли борганлиги, сайловларга дахлдор қонунлар асосида барча босқичлар изчил амалга оширилаётганлиги бунинг яққол далилидир. Мутлақо демократик тарзда, биринчи бор кўппартиявийлик асосида сайланаётган Олий Мажлиснинг Конституциямизда ўз ифодасини топган ҳуқуқ ва вазифалари ҳақида ўз фикр ва мулоҳазаларимни баён этмоқчиман.

Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси Давлат ҳокимиятининг Олий органидир. Конституциямизнинг 76-моддасига кўра Олий Мажлис ана шу орган сифатида қонун чиқарувчи ҳокимият вазифасини бажариши қайд этилган. Шуни айтиш керакки, Олий Мажлис Конституцияда белгиланган қоидаларга мувофиқ, Республика фуқаролари томонидан умумий тенг ва тўппа-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида, яширин овоз бериш йўли билан 5 йил муддатга сайланади. 1992 йилги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси Олий давлат вакиллик органини сайлашнинг янги тартибини аниқ белгилаб берди.

Республикамиз мустақил давлат бўлиши муносабати билан Олий Мажлисни сайлаш принципларида ва уларнинг фаолиятида муҳим ўзгаришлар содир бўлди. Хусусан, илгариги Конституцияда 21 ёшга тўлган ҳар бир Ўзбекистон фуқароси республика Олий Советига сайланиш ҳуқуқига эга деб кўрсатилган эди, кейинчалик тажриба Олий Мажлис таркибидан турмуш тажрибасига ҳамда мустақил давлатни бошқариш малакасига эга бўлган вакиллар жой олиши лозимлигини кўрсатди. Шу муносабат билан Конституциямизнинг 77-моддасига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлисига сайлов кунигача 25 ёшга тўлган республика фуқаролари сайланиши мумкинлиги қайд қилинди. Республика Олий мажлисига депутат сайлаш нормаси ҳам ўзгартирилди. Хусусан, республиканинг Олий Мажлисига ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича сиёсий партияларнинг юқори органлари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар кенгашлари томонидан 250 нафар депутатликка номзодлар кўрсатилиши таъкидланди. Ҳозирги сайловлар жараёнида ана шу босқич муваффақиятли амалга оширилди.

Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси Республикада иш кўрадиган вакиллик органларининг барчасига бошчилик қилувчи юқори орган ҳисобланади. Олий Мажлис кенг ваколатларда давлатга раҳбарлик қилиш, Ўзбекистон Республикаси ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишларини белгилаш ҳуқуқига эгадир. У Республика Конституциясида белгиланган ҳамма ҳуқуқларни амалга оширишга ҳақлидир.

Конституциянинг 78-моддасида Олий Мажлиснинг ваколатлари батафсил кўрсатилган. Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини қабул қилиш, унга ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш, республика қонунларини қабул қилиш ҳамда уларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, республикани иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш давлат режаларини, давлат бюджетини белгилаш ҳамда уларнинг ижроси ҳақидаги ҳисоботларни тасдиқлаш, ўзига ҳисоб берадиган органларни тузиш фақат Республика Олий Мажлиси томонидангина амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофиқ Олий Мажлиснинг қонун чиқариш соҳасидаги ишини кучайтириш тўғрисидаги қоида жуда муҳим янгилик бўлди. Шу муносабат билан республика Конституциясига Олий Мажлиснинг ишини ташкил этиш юзасидан муҳим ўзгаришлар киритилди. Унга асосан, республика Олий Мажлиси бир йилда камида икки марта ўзининг навбатдаги сессияларига тўпланиши кўзда тутилди.

Шуни айтиш керакки, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси асосида шу кунгача фаолият кўрсатиб келаётган Олий Кенгаш томонидан бир қанча қонунлар қабул қилинди. Бу эса республика Конституциясининг жаҳон синовидан муваффақиятли ўтганлиги далолатидир. Ана шу конституция асосида сайланадиган Олий Мажлис ҳам ҳуқуқий давлатни барпо этиш, уни мустаҳкамлаш, демократик принциплардаги қонунлар яратиб, келажаги буюк бўлган Ўзбекистонимизни моддий ва маънавий жиҳатдан мустаҳкамлаш ишига ҳисса қўшиши шубҳасиздир. Халқимиз ана шунинг учун ҳам мазкур сайловларда Олий Мажлисга энг муносиб фарзандларини кўрсатишга интилаётганлиги диққатга сазовордир.

Х. АБДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист.

НОМЗОДЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР

ШУ КУНЛАРДА вилоятимизнинг барча туман ва шаҳарларида Ўзбекистон Республикаси Олий мажлиси депутатлигига номзодлар билан учрашувлар бўлиб ўтмоқда. Демократик руҳда ўтаётган бундай мулоқотлар чоғида номзодлар сайловчиларни ўз дастурлари билан таништирмоқдалар. Ишончли вакиллар эса йиғилганларга номзодликка кўрсатилган шахсларнинг таржимаи ҳоли, иш фаолияти, жамоат топшириқларини бажаришдаги фаоллиги, оилада тутган ўрни ва бошқа фазилатлари ҳақида сўзлаб бераётирлар.

Хусусан, Юқоричирчиқ туманида 164-Янгибозор сайлов округидан Ўзбекистон Республикаси Олий мажлисига номзодлар — туман марказий касалхонаси бош шифокори Ҳайдар Бобохонов, «Гулистон» жамоа хўжалиги раиси Абдуғани Деҳқонбоев, «Ватан тараққиёти» партияси раиси Анвар Йўлдошевлар сайловчилар билан учрашдилар.

Туман маданият саройида ўтган бу мулоқот мобайнида номзодларнинг ишончли вакиллари ўз номзодлар ҳақида сайловчиларга батафсил гапириб бердилар.

Учрашув чоғида депутатликка номзодлар йиғилганларни ўз дастурлари билан ҳам таништирдилар. Сайловчиларни қизиқтирган саволларга жавоб бердилар.

Шундай учрашувлар Ангрендаги 151-Бинокор, 152-Кончи сайлов округларида ҳам бўлиб ўтди. Сайловчилар республика Олий мажлиси депутатлигига номзодлар — Ангрен шаҳар ҳокими Тошпўлат Анорбоев, Ангрен тикув фабрикаси директори Мадамин Маматов, Янгиободдаги «Восток» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори Георгий Сидаков, Абдулла Авлоний номли малака ошириш институти кафедра мудири Нурмат Соғинов, Ангрен шаҳар худудий медицина бирлашмаси бош шифокори, Абдуғани Қўлдошев билан учрашдилар.Шунингдек, Бекобод тумани меҳнаткашлари 166-Зафар сайлов округидан Ўзбекистон Республикаси Олий мажлиси депутатлигига номзодлар — туман ҳокими Маҳамадали Расулов ва туман марказий касалхонаси шифокори Абдураҳмон Собиров билан учрашдилар.

Учрашувга бағишланган йиғилишни 166- Зафар сайлов округи комиссияси раиси Одилжон Абдукабиров очди. Сўнг ишончли вакиллар — пенсионер Қ. Абдувоҳидов ва 19-ўрта мактаб ўқитувчиси А. Эгамқулов номзодларнинг ҳаёти ва меҳнат фаолияти тўғрисида маълумот бердилар.

Шуни таъкидлаш керакки, депутатликка номзодлар билан учрашувлар ошкоралик, демократик руҳда, номзодларга тенг шароит яратилган ҳолда, сайлов комиссияларининг фаоллигида ўтмоқда. Барча туман ва шаҳарларда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига депутатликка номзодлар билан учрашувлар давом этмоқда.

«Савоб ишни ҳар кун қилиш керак, Савоб ишни ҳар ким қилиши керак.»

Қибрай туманида республикамиз вилоятларидаги Қизил Ярим ой жамияти қумита раисларининг «Тараққиёт» дастури бўйича республика кенгаши бўлиб ўтди.

Бу галги учинчи босқични Фин Қизил Хоч вакили А. Райола, Г. Реиккеннен ва О. Перненен ўтказди.

Машгулотда 2000 йилгача мўлжалланган стратегик режа бўйича иш фаолияти ўрганилди. Шунингдек, бизнинг олдимизга бутунжаҳон Қизил Хоч ва Қизил Ярим Ой ҳаракати аъзоси сифатида янги масалалар қўйишди.

«Тараққиёт» дастури харажатларини маблағ билан таъминлаган Америка Қизил Хочига, энг тажрибали педагоглар билан таъминлаган Швеция ва Фин Қизил Хочига ташаккур изҳор қиламиз.

Ўзбекистон Республикасининг Қизил Ярим Ой жамиятининг фахрий раиси — Президентимиз И. А Каримовнинг толмас меҳнатсеварлиги туфайли халқимиз давлат суверенитетлигига эга бўлди ва биз Қизил Ярим Ой жамияти ходимларига чет эллик ҳамкасбларимиз билан билим, фикр ва тажриба алмашишни рўёбга чиқарди.

Ф. ПАТИПОВА
Вилоят Қизил Ярим Ой жамияти қўмитасининг раиси.

(Қуйида кенгашда қабул қилинган мурожаатнома берилмоқда)

Тошкент вилояти Қизил Ярим Ой Жамияти қўмитасининг МУРОЖААТНОМАСИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан Мустақил давлатимизнинг барча худудларида 1-10 декабрь кунлари бутун дунёда қабул қилинганидек, Ўзбекистон Қизил Ярим Ой Жамияти жамғармасига ҳайр-эҳсон тўплаш ўн кунлиги ўтказилади.

Халқимизда йиқилганни суяш, ночорларга ҳайру-эҳсон қилиш, қийналганларга кўмак бериш азалдан удум бўлиб келган. Қизил Ярим Ой Жамиятининг ҳам асосий қоидаларидан бири инсон қадр-қимматини ҳимоя қилиш, мушкулини осон қилиш, дардига дармон бўлиб, ночор аҳволда қолганларга инсонпарварлик туйғуси билан ёрдам қўлини чўзишдир.

Азиз биродарлар ва опа-сингиллар!

Ҳайр-эҳсон тўплаш ҳаракатимизни қўллаб қувватлашингизни сўраймиз! Мазкур инсонпарварлик ўн кунлигида Сизнинг қўшган ҳиссангиз денгиздан томчи бўлсада, бу ишда Сизлар фаол қатнашасиз деган умид билан мурожаат қилмоқдамиз. Зеро, ёрдамга мухтож фуқароларнинг кўнглини олишдан кўра савоблироқ иш йўқдир!

Вилоятимиз Қизил Ярим Ой Жамиятининг ҳисоб-китоб рақамини эслатиб ўтамиз:

Тошкент вилояти Қизил Ярим Ой Жамияти х/р 000700853, код 172627315 Саноат-қурилиш банкининг Меҳнат бўлими.

«Тошкент ҳақиқати»ГА ЁЗИЛДИНГИЗМИ?

Барча алоқа бўлимларида «Тошкент ҳақиқати» газетасига чекланмаган миқдорда обуна қабул қилинмоқда.

Обуна баҳоси:

БИР ЙИЛГА — 264 СЎМ
ЯРИМ ЙИЛГА — 132 СЎМ
УЧ ОЙГА — 66 СЎМ

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, МУАССАСАЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА:

Энг арзон идоравий нашр — «Тошкент ҳақиқати»дир. Корхоналар, ташкилотлар, муассасалар учун ҳам обуна баҳоси юқоридаги нархдадир.

Обуна мавсумида фаоллик кўрсатаётган ташкилотчилар, алоқа бўлимлари, обуна қилиш пунктлари ходимлари ҳамда алоҳида фуқаролар эсдалик совғалари билан мукофотланадилар. Совғалар обуна мавсуми ниҳоясига еттач, ғолибларга топширилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» нашр кўрсаткичи — 64672.
ҚАДРДОН ГАЗЕТАНГИЗГА ОБУНА БЎЛИШГА ШОШИЛИНГ!

Ангрен шаҳрида 25-декабрда ўтадиган сайловларга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Хусусан, шаҳардаги 19-сайлов участкасида номзодлар билан ўтаётган учрашувлар ҳақидаги маълумотларни тахлил этиш ишлари фаоллик билан олиб борилмоқда.

Суратда: сайлов комиссиялари аъзолари ва агитаторлардан бир гуруҳи ўзаро мулоқот пайтида.

Д. АҲМАД олган сурат.

1894 АССАЛОМ, АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ БОБО! 1994

Вақт ўтади. Йиллар ўтади. Фақат ўлмас СЎЗ қолади. Ўзбек халқи ҳам неча-неча асрларни бошидан кечирди. Унинг самосида қуёшли кунлар ҳам бўлди. Аммо изғиринли, далғовли, суронли, қирғинбаротли хорликлар, азоб-уқубатларга дуч келиш ҳам унинг тақдирида бор экан. Бундай йиллар силсиласини фақат буюк сўз усталаригина адабиётда муҳрлаб қолдира олдилар. Уларнинг бири — ажойиб инсон, буюк адиб, чинакам сўз устаси, маҳобатли салоҳият соҳиби Абдулла Қодирий (Жулқунбой) эди.

У ўзининг қисқа умри давомида ёруғ кунларни деярли кўрмади, ҳаёт лаззатларини тотмади. У бу дунёдан кўз ёшларига ғарқ бўлиб ўтди. Қодирий «Бу дунёни тўкис кўрмадим» деб гинаҳонлик қилган эди. У орзу қилган кунлар, интиқиб кутган дамлар мана энди етиб келди. Ўзбек халқи бошида мустақиллик офтоби зиё сочмоқда. Қатағон қилинган алломаларимиз, адибларимиз бугун қайта туғилдилар, ва айтиш мумкинки қайта тирилдилар. Бобомиз Абдулла Қодирийнинг нишонланаётган 100 йиллик мавлуд тўйлари ҳам ана шулар сирасига киради.

ИНСОННИ КУЙЛАГАН ИНСОНИЙ АДИБ

ЎЗБЕК адабиётининг йирик намоёндаси, бетакрор сўз устаси ва заргари, алломa бобомиз Абдулла Қодирий таваллудига 100 йил тўлди. Ушбу сана ҳар бир ўзбек зиёлисини, адибларни, бутун жамоатчиликни ҳаяжонлантираётгани рост. Бунинг боиси Абдулла Қодирий ўз халқига бой маданий мерос қолдирди. У ўзбек романчилигини жаҳон миқёси даражасига олиб чиқа олди. Хориж танқидчиларидан бири Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» романига баҳо бера туриб шундай деган: «Дунёда ҳинд, рус, француз романчилиги бор эди, мана энди ўзбек романчилиги дунёга келибди».

Унинг ижоди ўзбек адабиётининг шаклланишида мактаб вазифасини ўтовчи дорилфунундир. Унинг романларини ўқир экансан, ўзбеклигингдан хурсанд бўлиб кетасан. Майин мусиқа тинглагандай тананг яйрайди, ҳаёлан тарихимиз жонланиб, кўз ўнгингдан бир-бир ўтаверади.

«Ўтган кунлар» романининг муқаддимасида ёзувчи шундай деб ёзганди: «Мозийга қайтиб иш кўришлик хайрлик, дейдилар. Шунга кўра мавзуни мозийдан, яқин ўтган кунлардан, тарихимизнинг энг кирлик, қора кунлари бўлган кейинги «хон замонлари»дан белгиладим».

Адибнинг мозийга, тарихимизга, ўтмишимизга ҳурмат билан қараётганлигининг ўзиёқ бу инсонни халқпарвар эканлигидан, ватанпарвар эканлигидан далолатдир. Ўз халқининг тарихига ҳурмат маданиятлиликнинг олий белгиси ҳисобланиб, ёзувчини халқининг севимли фарзанди даражасига кўтаради.

Абдулла Қодирий ижодида инсон ва унинг улуғлиги жуда муҳим маҳорат билан тараннум этилган. Одамнинг олам аро азизлиги чиройли қилиб чизилган. Одам дунёдаги энг ноёб борлиқ эканлиги Қодирий ижодининг марказида турган десак муболаға бўлмайди. Бу, айниқса, Ҳасанали ва Отабек муносабатларида ўз аксини топган деб ўйлаймиз. Аслида Ҳасанали-қул, «қул» сўзидан совуқроқ, ундан ҳам мудҳишроқ ва даҳшатлироқ сўз бўлмаса керак. Бу сўзни изоҳлашнинг ҳам ҳожати йўқ. Хизматкор десак ҳам тўлалигича очилмайди. Ҳеч қандай ҳақ-ҳуқуқсиз, сотиб юборса ҳам, сотиб олса ҳам бўладиган «буюм» десангиз ҳам унинг маъносини тўла оча олмайсиз. Урсангиз ҳам, ўлдирсангиз ҳам, ҳақоратлаб, қанчалик жисмонан ва маънавий таҳқирласангиз ҳам ҳечвақо бўлмагандай, аксинча, шунга лойиқдек тушунилади. Ана шу паст табақа аллома ижодида инсон сифатида куйланади. Инсон этиб улуғланади. Ҳасанали бош қаҳрамонлар оиласининг энг севимли кишисига, оиланинг таянчига айланади. Ушбу хонадоннинг бутун икир-чикирларини ҳал қиладиган иш боши, маслаҳатлари билан тўғри йўл кўрсатадиган доно киши даражасига кўтарилади. Бугина эмас, Ҳасанали ҳақида Отабек: «Отам бўлмасангиз ҳам мени оталик муҳаббати билан суйган содиқ, меҳрибон бир кишимсиз -- яъни маънавий отам». Ушбу қуйма фикрларнинг мағзини чақар экансиз, асар қаҳрамони нафақат яхши одам, балки унинг ички дунёси тоза эканлигидан, маънавий гўзал ҳамда энг аввало одоблилигидан дарак беради. Чин инсонларгина инсонийликни тушунадилар, унинг бебаҳолигини дилдан англайдилар. Ўзбегим одобида одамнинг юксаклигини англаш, тушуниб етиш ва ушбу буюк зотнинг қадрини ўрнига қўйиш муҳим бўлиб келган ва шундай бўлиб қолаверади.

«Меҳробдан чаён»даги Анвар образи билан бобомиз ўзбек зиёлисининг қиёфасини мароқ билан чизиб, унинг одамийлигини, аниқроғи, инсонийлигини бутун жисмига сингиб кетганлигини таъкидлайди. Мансаб ҳам, пул-тиллолар ҳам Анварни чалғита олмайди. Ҳаммасидан ҳам ушбу образнинг мулоқоти ишончли чиққан. Ушбу ҳолатларнинг ҳаётий чиқишига сабаб ёзувчининг маҳоратидир. Истеъдод дегани шу бўлса керак.

Қодирий бошқа бировга қиёслаш мумкин бўлмаган ўзбек адабиётининг ёрқин қуёшидир. Ушбу қуёш ўзининг заррин нурларини мана қарийб чоракам бир асрдирки, беминнат уфириб, ўз мевалари билан халқни сийлаяпти.

Ўзбек халқининг севикли фарзанди Абдулла Қодирий ҳаётни, инсонни севарди, уни озод, эркин бўлишини орзу қиларди. Ушбу бахт биз набираларига насиб этди. Буюк бобомизнинг 100 йиллигини нишонлар эканмиз, ушбу донишманд устознинг бетакрор хизматларини такрор-такрор улуғлаймиз, руҳи покларига таъзим қиламиз. Абдулла Қодирий ўзининг бой мероси билан халқига хизмат қилаверади, у барҳаёт, у биз билан биргадир.

Мусоқул УСМОНОВ,
Тошкент молия институти тарих кафедраси мудири, профессор.

ТЎЙ КУНИДАГИ ЎЙЛАР

ИНСОН қўллари билан бунёд этилган жамики иншоотлар ичида, менимча, кўприкка тенг келадигани топилмаса керак. Зеро, кўприклар уйлардан кўра муҳимроқ, кўчалардан кўра муқаддасроқдир. Чунки улар диний эътиқодингиз, миллий мансублигингиз, маслагингиздан қатъий назар, умумники, шу боис ҳаммамизга ва айни чоғда ҳар биримизга тегишлидир. Эҳтимол шунинг учун ҳам ҳеч қандай маҳфий ва ёвуз мақсадга хизмат қилмайдиган кўприкларнинг бошқа иншоотларга қараганда умри узундир.

КЎНГЛИНГИЗ ТЎЛАРДИ БЎЛГАНИНГИЗДА

...Яқинда Тошкентни қоқ иккига бўлиб оқадиган Анҳор ёқалаб сайр қиларканман, ўзининг меъморий ечими билан бир-биридан кескин фарқ қилувчи ўндан зиёд кўприкка дуч келдим. Уларнинг орасида қуббасимон шаклда, мусулмонча ғиштдан қурилганлари, темир бетондан тикланганлари, осма усулда ясалганлари ҳам бор эди. Ана униси эса бақувват сим арқондан вужудга келтирилибди... Бироқ, улар учун битта умумий жиҳат мавжуд: муаззам, кенг, тор, одми, дабдабали кўприкларнинг ҳаммаси ҳам ўз вақтида маълум мақсадга хизмат қилган. Номлари-да ғалати уларнинг: Эшонкўприк, Ўрискўприк, Хотинкўприк, Тахтапул, Миноркўприк, Шивликўприк, Ғишткўприк...

Бу манзара узоқ вақт фикримни банд қилиб турди. Худди шу ҳолат боис бўлиб, «яқин» деб аталмиш тасаввур «узоқ», «мумкин» деб аталмиш тушунча «мумкин эмас» тушунчаси билан ғаройиб тарзда боғланиб, уйғунлашиб кетди. Кўз олдимда, эҳ-ҳе, қанчадан-қанча воқеаларга гувоҳ бўлган ана шу кўприкларнинг тимсоли жонланди, фикрим парвозга шайланиб, ўтмиш даврини жонлантириш ва аллақачон ёруғ дунёни тарк этган кишиларни тирилтириш иқтидорини касб этди.

Мен кўприклар ҳақида ўй суриб, кеч тушганини ҳам пайқамабман. Аллақачон куз кирган бўлишига қарамасдан, ҳаво иссиқ, дим, қуёш ботган бўлса-да, ҳарорат ҳийла баланд эди. Чарчаганимни ҳис этгач, бугунги кунда унчалик керак бўлмай қолган эски кўприклардан бири ёнидаги мўъжаз қаҳвахонага бош суқдим. Бундай қаҳвахоналар ҳозир Тошкентда қадам сайин учрайди. Мазкур «кўнгилочар» жойларда айтарли «пичоққа илинадиган» на бир тузук-қуруқ жиҳоз, на безак бор. «Совпластитал»да ясалган елим стол-стуллар демасангиз... Пештахта, «орик», «семиз», «новча», «пакана» шишалар, қиррали стаканлар, оқ пешбанд тутган, енги шимарилган қаҳвахона хўжайини. Агар сиз шу манзара канорасига турли давр одамларини, либослар ва урф-одатларни «пайванд» қилсангиз, улар бир-бири билан зиддиятга киришмайди, билъакс, ўзаро «тил топишиб» кетади.

-- Худди шундай, тақсир, -- ёнимдаги кимдир фикримни тасдиқлаб, тилга кирди.

Овоз эгасига «ялт» этиб қарадим: тўсдай қора сочлари «Тошкент» нусхали гулсиз дуҳоба дўппи тагидан кўриниб турган, эгнида 30-йилларда кенг расм бўлган пистоқи ранг кители устидан «қалами» чопон, шим кийган, оёқларида калишмахси, қорамағиздан келган, пишиқ жуссали, истараси иссиқ, чақмоқ мўйловли бу кишининг тим қора кўзлари одамга синовчан боқади. Ё ажабо, ё ажабо, рўпарамда... Устоз ўтирардилар.

-- Худди шундай, тақсир...

Шу қабилда суҳбат бошланиб кетди...

***

-- ШУНДАЙ, тақсир, йиллар худди коинот кошонасида осиғлиқ турган соат капгирига ўхшайдир, бу капгир умрларни, замонларни, давру давронларни бир-бир чертиб ташлайверади. Биз ўша соат капгири орасида эски қадрдонлардек учрашган жойимизни қаранг-а...

Шу аснода мулозим бир кўзачада бўза, икки финжон, газак, ликобчада шўрданак келтириб қўйди. Мен финжонларга бўза қуйдим. Устоз бағоят назокат билан қўлимни қайтарди:

-- Йўқ, ичмаймен. Кўнгилга қаттиғ олмағайсиз.

-- Устоз...

Шу топда қулоқларим тагида Кумушбибининг овози жаранглаб кетди: «Устозга тегинмангиз! Устозга азоб бермангиз!»

-- Улуғ тўйингиз, республикамизнинг олий нишони муборак бўлсин (Қодирийнинг «Мустақиллик» ордени билан тақдирланганлигига ишора).

-- Қуллуқ.

-- Бизнинг авлод бу кунни узоқ ва орзиқиб кутди. Бундай кезларда лоақал мўйловни хўллаш гуноҳ бўлмаса керак?

-- Майли -- Қодирий лабларини финжонга тегизди-да, суҳбатни давом эттирди:

-- Мен-чи? Биз-чи? Ажабки, халқимизнинг тақдирини ҳамиша ичимиздан чиққан катта-кичик хоинлар ҳал қилиб келди. Агар бизни Рахшона-- Искандарға, Маҳмуд Ялавоч -- Чингизхонға сотмаганда, Саидазимбой ва Юсуфхўжа генерал Черняевға юрт дарвозасини очиб бермаганида, салкам бир ярим аср давомида ёғийлар пошнаси остида эзилармидик? Чор генерали Тошкандни 290 кун қамал қилиб эндигина ортиға қайтмоқчи бўлганида... Холбуки, бу ёқда Оталиқ (мулла Олимқул) бошчилигидаги Тошкент қушбегиси Қўшдодхоқ, қозикалон Қосим хўжа, шайхул уламо Абдулқосим эшон, домулло Солиҳбек охунд, кўрбоши Абдусаттор Қоратош машваратда душманға қаттиғ зарба бериш режасин ишлаб чиқишғанди.

Уч мустақил давлат: Бухоро амирлиғи, Хива хонлиғи, Қўқон хонлиғи бирлашиб, душманнинг гарданиға кучли мушт тушириш ўрниға ҳар ким ўз қўмочиға кўр тортиш ила машғул бўлди. Холбуки, биргина Бухоро амирининг 46 минг аскардан иборат мунтазам лашкари, ўнлаб замбараги бор эди.

Шу ғараздан пихи қайрилған, калондимоғ бир тазйиқ, қолаверса, Ўрта Осиёдағи уч давлат ўртасидаги сиёсий мухолифият «Ўтган кунлар»ни ёзишда аччиқ тил ва қора бўёқни меъёридан ортиқ ишлатишға мени мажбур этган эди. Шундоғ, мозийға қайтиб иш кўриш хайрлик, дейдилар. Шунга кўра, мавзуни мозийдан, яқин ўтган кунлардан, тарихимизнинг энг кирлик, қора кунлари бўлган кейинги «хон замонлари»дан белгулаганмен.

— ...

-- Йўўўқ, эл-улусдан хоин чиқмаса, бу юртни забт этиш мумкинмас. Парвардигорнинг меҳри тушган бу юрт бамисоли чиғаноқ ичидағи дурдай табиатнинг ўзи томонидан ғарбдан Тангритоғ, жануби-ғарбда Помир, шимолда Қизилқум ва Орол денгизи, жанубда Қорақум билан пишиқ-пухта муҳофазаланған. Кўрдики, душман чор тарафдан келиши учун кам деганда минг(!) чақиримлик тўсиқни енгиб ўтиши керак. Йўқ, бу юртни ичимиздан чиққан хоинларсиз эгаллаш мумкин эмас. Мени ҳам, қатағон қурбонлари бўлғон бошқа ўзбек зиёлиларини ҳам, аввало, ўзимиздан чиққан баъзи ғаламислар сотишди. Яна бир хатар бизнинг улуғ халқ бўлишимиз йўлида азалдан басталик келтирадир: у-да, бўлса, айримларимиз бир-биримизға шубҳа ила қарайдирмиз? Шубҳа эса, шайтондан мерос эканлигини ҳамиша ҳам ўйлаб кўрмаймиз. Бу ўрта асрлардаёқ жаҳон маданиятиға муносиб ҳисса қўшған ва тафаккур осмонида юлдуздай порлаб турған алломаларға ворис бўлғон биздек халққа асло ярашмас. Азбаски, бўладиган эл бир-бирини «ботирим» дер.

— ...

Устоз бирдан сергак тортиб, деди:

-- Мана, менинг устимдан бир қаламкаш биродаримиз нима деб мағзава тўкди: «...Жулқунбой, шунга ўхшаган аксилинқилобчи, миллатчи кишилар мени ўз ёнларига тортмоқчи бўлдилар. Биз ҳақиқатан ҳам шу аксилинқилобчилардан Жулқунбойнинг «Ўтган кунлар», «Меҳробдан чаён» ва ундан кейинги «Обид кетмон» китобларини олганимизда, шунда унинг қандай киши эканлигини кўрдик, мана--шулар ўз идеяларининг қандай эканлигини шу китоблар орқали кўрсатмоқчи бўлганлар...».

Ниҳоят, ўша машъум 37-йилнинг 31 декабрь кунида мени ҳибсға олишди. Сиз менинг 2060 варақ қўлёзмамни, 2 ён дафтаримни, 217 саҳифадан иборат ёзишмаларимни, асарларим эълон қилинган бир талай газет-жўрноллларни мусодара қилишганини эшитгандирсиз? -- Қодирийнинг кўзларида ёш кўринди. -- Уларнинг ичида янги рўмонимдан боблар бор эди. Аҳҳ! Мени қарийб уч ой азоблашди. Йўқ ердаги айбларни бўйнимға олишға мажбур этишди. Мен бу айбномага сира-да имзо чекмас эдим, аммо юзлаштирилган кечаги дўстларим, шогирдларим мени очиқдан-очиқ душман деб аташлари, менинг ижодим бўйича Ўзбекистон Шўро ёзувчилари уюшмаси ҳайъати томонидан ёзилган туҳматдан иборат тақризлар болу паримни қайирди. Мен учун яшашнинг қизиғи қолмағанди...

Маълумки, рўмон: «Ўғлингиз Отабек яна бир киши билан бизнинг қўшунда эди. Олмаота устидаги ўрус билан тўқунишмамизда биринчи сафимизни шу икки йигит олди ва қаҳрамонона урушиб,шаҳид бўлди. Мен ўз қўлум билан иккисини дафн этдим», -- сўзлари билан хотималанадир. Менинг душманларим эса бунга қуйидагича тус беришди: «Онгли равишда -- сиёсий мақсадни кўзлаб, ўрисларнинг ишчи синфига, ўрис халқига нафрат уйғотиш ниятида шундай ёзилади ва шу йўсинда буржуй миллатчилари сафини мустаҳкамлаш, ёшларға зарарли, тубан буржуйча миллатчилик таъсир ўтказиш назарда тутилган...».

— ...

-- Буларнинг ҳаммаси эса менинг «жиноий иш»имга тиркалаверди. Оқибатда СССР Жиноят Кодексининг 57, 66-моддаси, 1-банди бўйича елкамга айбнома осишди. Отабекнинг ўрис подшоси қўшиниға қарши урушда ҳалок бўлғани масаласиға келсак, бу ҳол ўша давр кишилари учун фазилат саналарди. Ўша давр илғор кишилари ўрис подшолиги томонидан Ўрта Осиёнинг босиб олинишини, аввало, мустамлакачилик деб тушунгандилар. Ўтган асрнинг 70-йилларидаги воқеаларға ХХасрнинг 30-йиллари тарихи нуқтаи назаридан баҳо бериш, жилла қурсин, адолатсизлик эканини улар тушунмасдилар, балким тушунишни-да истамасдилар. Бунинг устиға дуппа-дуруст бир шоир укамиз: «Қодирий ўзининг «Ўтган кунлар», «Меҳробдан чаён» рўмонларида Темурланг, Худоёрхон давридаги «олтин аср»ни қўмсайди. Агар ўшалар каби хонлар бўлганида борми, ўрислар икки дунёда ҳам Туркистонни босиб олишолмасди, демоқчи бўлади. «Обид кетмон» қиссасида захм (сифилис) каби юқумли касалликлар Туркистонга ўрислар томонидан келтирилган деб талқин қилинади» -- мазмунида мени чаққанди. Хусусан, Михаил Шевердин менинг асаримни («Ўтган кунлар»ни) ғоявий жиҳатдан бизга ёт деб эълон қилди ва вақтли матбуотни «Ўтган кунлар»ни «тошбўрон» қилишга сафарбар этди. Шу қабилда жамоатчилик «Қодирий--миллатчи», «халқ душмани», деган уйдирмаларга ишонтирилди.

— ...

-- Дастлабки маҳалларда ҳибсхонада узоқ қолиб кетмасмен, деган умидда ўзимға-ўзим туҳмат қилмаганим учун мени қамашди. Агар адашмасам, бу воқеа 1938 йил 10 июнда бўлған эди.

Кейин обдон қийнашди. Терговчилар навбатма-навбат сўроқ қилинадиган маҳбусга яъни менга бир бўлак қанд, бир сархуми сув ва бир бурда қора нон беришарди. Учинчи марта қийноқдан сўнг тақдимномани нимаики ёзилғон бўлса, ҳаммасиға имзо чекдим-да, юбордим.

Мусоҳибим узоқ вақт тин олди.

-- Ҳа ўша даврда қуруқ туҳмат балосига учраб не-не ўзбек ўғлонлари, адиблари ва зиёлилари нобуд бўлдилар-ми...

-- Буни қаранки, орадан 50 йил ўтиб, «Ўзбек иши» пайдо бўлди. Ўзбекистонда 24 минг киши қамоққа тиқилди. Нима, уларнинг ҳаммаси ҳам айбдормиди? Фақат, ўша йиллари интиҳосиға етмаган ишни бу гал Гдлян амалга оширмоқчи бўлди...

-- Эндиликда Президентимизнинг амру иродаси билан уларнинг ҳаммаси оқланган. Фақат чок-чокидан сўкилган Шўро даврининг занги кўнгилларда қолди. Устоз, бошингиз узра қора булутлар кўланка солиб турган кезларда нега Сиз Сталин замонасида чекланмаган ҳуқуққа эга бўлган таниқли ўрис адиби, граф Алексей Толстойдан ҳимоя сўрамадингиз? Ёхуд унинг ўзи Сизга нажот қўлини чўзмади? Ахир у Сизни буюк ёзувчи сифатида ҳурмат қиларди, ҳатто уйингизда икки даф -- 1932 ва 1934 йилларда меҳмон ҳам бўлганди-ку?

-- Ул зоти карамнинг дўстлиғи том айланғанча бўлиб чиққан бўлса не қилай?

-- Армонингиз нима, устоз?

-- Дунёни тўкис кўрмадим. Иншооллоҳ, уни тўкис кўриш -- Сизларга насиб этғай.

... Биз қаҳвахонадан чиқдик. Ой ёруғида Қодирийнинг шаклу шамойили афсонавий кўринарди. Пастда эса килкиллаб сув оқарди. Биз Чорсу майдони орқали орт томони қоқ ўртасидан дарз кетган Хўжа Аҳрор масжиди ёнидан ўтиб, Кўкалдош мадрасаси қаршисида сархуш кишилардай туриб қолдик. Мен устозга савол назари билан қарадим.

-- Ҳа топдингиз. Жулқунбой бу тавофмакон даргоҳда бир муддат таҳсил олған. Мен бундан буёғига пиёда кетамен. Билсангиз керак, уйғача чорак соатлик йўл.

Устоз ҳайрлаша туриб, деди:

-- Шукрким, истиқлолға эришдик. Энди уни кўз қорачиғидай асранг, асранг, асранг... Қатағон тегирмонидан омон чиқмаган Мунаввар қори, Фитрат, Чўлпон, Боту, Элбек, Усмон Носирларнинг мунгли суврати ҳамиша кўз ўнгингизда турсин. Шуни унутмангки, улар насл покланмагунча одамзодни том маънодаги рўшноликка чиқариб бўлмаслигини ички бир шуур билан ҳис қилған авлиё анбиёлар эдилар. Улар кўз борлиғи ҳали кўради, деган маънони билдирмаслиғини онглаған эдилар. Менинг кўзларим очиқ кетди. Миллатимға ёруғ кунлар, нури ҳидоят тиладим. Эй, ўзбегим, миллий ифтихоринг бўлғон адибларингни асра, миллий ифтихори ўлдирилган миллат қачон миллат бўлғон? Бу гапларимни халқға етказинг, мирзам.

... Эртаси кун кечқурун театр майдонидаги фаввора ёнида тасодифан яна... Шанба куни бўлганиданми, майдон одамлар билан гавжум. Ҳамма сайёр дорбозлар санъатини томоша қилиш билан банд. Олма отсангиз, ерга тушмайди. Кутилмаганда, оломон нарёғида ўрта бўйли, эски русумдаги пиджак, шим кийган, зиёлидан-да кўра кўпроқ деҳқонга ўхшаб кетадиган устоз кўринди ва шу заҳотиёқ кўздан ғойиб бўлди. Мен оломон орасига ўзимни урдим. Одамлар томоша кўриш билан банд бўлганидан йўл беришмасди. Мен одамларни итариб, суриб, Устоз сари йўл оларканман, бақирардим:

-- Устоз! Устоз! Устоз!

Паканадан келган, семизгина, танноз жувон тўнғиллади:

-- Вуй, анави кишини! Қаранг, дадаси, туртиботти!

-- Ҳой, нега одамни туртасан? Нима бало, киссавурмисан? -- Аёлнинг ёнидаги тепакал, бақалоқ эркак менга еб қўйгудек ўқрайди.

Мен Қодирий истиқболига пешвоз чиқиш учун шошилаётганимни айтиб, аёлдан кечирим сўрадим.

-- Қодирий, Қодирий дейсан? Эсинг жойидами? Қодирийнинг бу дунёдан кетгани аллақачон эди, -- бақалоқ қизариб бўзариб менга зарда қилди.

...Энди устозни топиш амри-маҳоллигига ақлим етиб, уни излашдан воз кечдим, хориб-чарчаб уйимга қайтаётиб, эски кўприк устида бир дам тўхтаб қолдим. Менинг кўзларим жиққа ёш эди...

ҚОДИРИЙ БОБО!

Агар сиз ҳаёт бўлганингизда, бугунги азиз кунларни кўрганингизда ўз халқингизнинг чинакам бахтга эришганини, ҳаётимизнинг тўкислашиб бораётганини ўз кўзларингиз билан кўрган бўлардингиз. Ана шунда кўнглингиз тўларди, бобожон!

Шерали СОКИН.

Ёднома

СОДДА ОДАМ ЭДИЛАР

Мен Абдулла Қодирийга яқин қўшни бўлиб, ўғиллари -- Ҳабибуллодан икки ёш катта эдим. Ҳабибулло билан мактабга бирга бориб, бирга қайтардик. Чунки биз томондан «Учқун» мактабига иккимиздан бўлак ҳеч ким қатнамасди. Ҳабибуллолар уйига дарвозадан кирилгач, ариқ бўйлаб кетган узун йўлак бўларди. Йўлак тўғри шийпонга, сўнг ичкари уйга олиб борарди. Йўлакка ғиштлар терилганди. Йўлакнинг чап томонида ариқ бўлиб, унинг бўйига қозиқ толлар экилганди. Мен уларнинг боғида варрак учириб кун ўтказардим...

Абдулла Қодирий қорачадан келган, ўрта бўйли, устиларида оддий чопон, бошларида дўппи, пешоналарини рўмолча билан танғиб олиб, маҳалламиздаги Мулла Юсуф домла билан шийпон атрофида деҳқончилик қилишарди. У киши яратган боғ, илгари сув бостирилиб чимзорга айланган эди. Абдулла Қодирий кетмон билан чимзорни бузиб, тозалаб ер чопганларини кузатганман. Кетмон билан чимзорни бузиш -- нақадар оғирлигини деҳқонлар жуда яхши билишади. Абдулла Қодирий ана шундай оғир меҳнат эвазига ажойиб боғ яратганлар.

Бир куни Ҳабибулло билан келиб, қизиқ воқеанинг устидан чиқдик. Ҳовлига киришимиз билан, кетимиздан кимдир: -- Абдулла Қодирий боғда дала кийимида ишлаётган эканлар, кетмонларини ерга қўйиб, дарвоза томон йўналдилар. Келувчи эса: -- Бор, кетмонингни чоп, -- деб у кишини силтаб ташлади.

Абдулла ака кулиб орқаларига қайтиб, биз оз вақт ўтгач кийиниб чиқдилар. Бояги киши эса: -- Мана бу Абдулла Қодирий! -- деб у кишига қўл қўйдирди-да, пул ташлаб кетди.

Биз эса қотиб-қотиб кулиб қолавердик...

Фахриддин МУҲИДДИНОВ

ЎГИТ

Мен Абдулла Қодирийга қайин ини бўламан, яъни у кишининг завжалари Раҳбарниса менинг опам бўладилар.

«Ўтган кунлар» нашр этилиши билан мен уни дарров ўқиб чиқдим. Бир куни Абдулла поччамиз уйимизга меҳмонга келдилар. Зиёфат чоғида сўрадилар:

-- Мулла Асомиддин, «Ўтган кунлар»ни ўқидингизми?

-- Ҳа, ўқидим, -- дедим ғурурланиб.

-- Неча марта ўқидингиз?

-- Бир марта.

-- Ҳмм. Бу китобни бир марта эмас, беш марта ўқиш керак. Шунда сиз муомалани, одобни, ҳаётни, тарихни, тилни ўрганасиз, дегандилар.

Асомиддин Расулмуҳаммад ўғли

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 5

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ислоҳот ва масъулият».
18.40 «Осойишталик посбонлари».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 ЎзТВ фондидан. «Олтин водий куйчиси». Фильм-концерт.
19.50 «Олий таълим -- янгиланиш йўлида».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Конституция: сайлаш ва сайланиш ҳуқуқлари».
21.40 Адлия вазирлигининг 70 йиллигига бағишланган тантанали кеча ва концерт. «Туркистон» саройидан ёзиб олинган.
22.35 Абдулла Қодирий таваллудининг 100 йиллигига, «Руҳ». Ҳужжатли фильм.
23.40 -- 00.05 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Полопон».
18.55 -- 21.25 Адабий-бадиий видеоканал:
-- «Ойна».
-- «Фалакнинг гардиши».
-- «Студиямиз меҳмони».
-- «Шунчаки саргузашт».
21.25 -- 23.00 «Белорус вокзали». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

18.10--19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультикарусель».
19.50 «Иқтисодиётимиз таянчи».
«ОМАД» таништиради:
20.05 «Совға».
20.35 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
20.50 «Таҳлил». Газеталар шарҳи.
21.00 Эълонлар.
21.05 Видео-«О».
22.35 Эълонлар.
22.40 «Курьер».
23.00 «Яна об-ҳаво ҳақида».
23.15--23.25 «Постфактум». Ҳафта мобайнидаги газеталар шарҳи.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 «Ҳамманинг тилида».
18.30 «Эҳтиёт бўлинг, «СПИД». Муаммоли репортаж.
18.45 «Ким аслида ким?» ХХ аср. Фон Кароян.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал (Мексика).
19.55 «Тарих жумбоқлари». 1-қисм. Кўрсатувни Э. Радзинский олиб боради.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.40 А. И. Солженицин билан учрашувлар.
21.55 «Тарих жумбоқлари». 2-қисм.
22.35--22.50 «Спорт уик-энди».

СЕШАНБА, 6

ЎзТВ I

7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 «Баъзида эслаб қўй». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
11.40 Немис тили.
12.00 «Ислоҳот одимлари».
12.30 Чолғу куйларидан концерт.
13.00 Юнон-Рим кураши бўйича С. Раҳимов хотирасига бағишланган турнир.
13.40 -- 13.55 «Булоқ кўз очса...».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Қўғирчоқлар -- менинг дўстларим».
18.40 «Бозор иқтисодиёти сабоқлари».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Спорт хабарномаси.
19.30 «Ўзбекона лутф». Адабий кўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ғаллазорлар пайхон бўлмасин».
21.30 Абдулла Қодирий таваллудининг 100 йиллигига бағишланган тантанали кеча. Республика Киночилар уйидан ёзиб олинган.
23.35 -- 24.00 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
18.30 «Мультфейерверк».
19.00 «Бу сир эмас».
19.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.00 Видеогид.
20.20 «Теле-ателье-шоу».
20.30 «Эм-Ти-Ви оҳанглари ва Эълонлар.
21.15 -- 23.00 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III

18.10--19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультикарусель».
19.50 «Ислоҳот ва муаммо».

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

20.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.35 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.35 «Вариацияли мавзу».
22.25 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.40 «Ён қўшним - жон қўшним».
23.15--23.30 «Мусиқали саёҳат».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.30 - 9.00 «Тонг».

18.00 «Кўҳна майдон сирлари».
18.30 «СБ» жумбоғи».
18.45 «Ким аслида ким?». ХХ аср. Ж. Кусто.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.25 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.40 «Илк манбадан».
21.50 «Қўшиқ-94».
22.35 -- 23.05 «Гол».

ЧОРШАНБА, 7

ЎзТВ I

7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 «Бир куну бир умр». Бадиий фильм.
10.20 «Саҳродаги қўриқхона». Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ботаника.
11.00 Футбол майдонларида.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Давлат ва ҳуқуқ асослари.
12.00 «Юрагим Хивада қолди». Концерт.
12.40 Инглиз тили.
13.10 -- 14.50 «Ёшлик» видеоканали.

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Санъат ғунчалари».
18.35 «Фармон ва ижро».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Диёр мадҳи». Концерт.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Хотира». Хайриддин Салоҳ.
21.45 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига бағишланган тантанали йиғилиш ҳамда санъат усталари ва ёш ижрочиларнинг концерти.
23.45 -- 00.10 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Бумеранг».
19.00 «Халқ саломатлиги йўлида».
19.45 «Мусиқий меҳмонхона».
20.45 «Тошкент оқшомида».
21.45 -- 23.45 «Сочидаги тунлар». Бадиий фильм. 1--2-сериялар.

ЎзТВ III

18.10--19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультикарусель».
19.50 «Имконият излаб».

20.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.10--00.10 «ОМАД» таништиради: «ҚИТЪА СПОРТИ».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.30 - 9.00 «Тонг».

18.00 Эфирда -- Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси. «Мулоқот».
18.45 «Ким аслида ким?» ХХ аср. Е.Патон.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.25 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.55 «Сени муҳаббатга раво кўраман...» Н. Караченцов.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.40 «Даракчилар».
22.10 Бадиий фильм.

ПАЙШАНБА, 8

ЎзТВ I

7.00 -- 01.00
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ КОНСТИТУЦИЯСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН КУННИНГ 2 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН УЗЛУКСИЗ БАЙРАМ КЎРСАТУВЛАРИНИ ТОМОША ҚИЛИШГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ!

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
18.30 «Омад» тақвими.
18.35 «Жозиба».
18.50 «Бир шингил ҳангома».
19.05 «Тумор».
19.15 «Муҳаббатга ошно қалблар».
19.35 «Теле-ателье-шоу».
19.45 Видео янгиликлари.
20.10 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.50 -- 22.50 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III

18.10--19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультикарусель».
19.50 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига. «Ёдингдами, дўстим».

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

20.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.35 Бугун -- Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куни.
20.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.45 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.45--23.35 Футбол. Чемпионлар лигаси. «Пари Сен-Жермен» (Франция) -- «Спартак» (Москва).

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.30 - 9.00 «Тонг».

18.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.30 «Инсон ва қонун». Махсус сони.
18.45 «Ким аслида ким?» ХХ аср. Франц Иосиф.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.25 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.50 «Овация» таништиради...
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.40 Шахмат олимпиадасида.
21.50 Баскетбол. Клублар ўртасида Европа чемпионати. Эркаклар. МАСК -- «Скаволини» (Италия).
22.40--23.00 «Москва - Кремль».

ЖУМА, 9

ЎзТВ I

7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 «Эртаклар тарк этган дара». Бадиий фильм.
10.20 «Соғлом авлод учун».
10.40 Немис тили.
11.00 «Ёшлар ва замон».
12.00 «Иқтисодиётимиз таянчи».
12.15 «Бола бошидан...».
12.50 -- 14.30 «Синов даври». Видеоканал.

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мухбирларимиз ҳикоя қилади.
18.25 «Таълим ва ислоҳот». Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти 60 ёшда.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Ёшлик студияси. Асрор Самад. «Қўлларимни қайтариб беринг». Теленовелла.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ҳақиқат қўрғони». Республика Олий Судининг 70 йиллигига.
21.50 «Мақом». Фильм-концерт.
22.20 «Кино усталари». Халқ артисти Наби Раҳимов.
23.10 -- 23.35 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Учқун».
19.00 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.30 «Билиб қўйган яхши».
19.55 «Устозларни ёд этиб».
20.50 -- 21.50 «Кинотриада».

ЎзТВ III

18.10--19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультикарусель».
19.50 «Кашф этилаётган имкониятлар».
20.25 Телефильм.
20.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
«ОМАД» таништиради:
21.30 Эълонлар.
21.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.10 «Даракчи».
22.20 Эълонлар.
22.25--00.15 Видео-«О».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.30 - 9.00 «Тонг».

18.00 «Инсон ва қонун».
18.30 «Россия тароналари». «Миряне» ансамбли куйлайди (Пенза шаҳри).
18.45 «Ким аслида ким?».ХХ аср. Г. Геринг.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Бомонд».
19.20 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.50 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.40 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
22.00 - 23.25 «Капитанга турмушга чиқаман». Бадиий фильм.

ШАНБА, 10

ЎзТВ I

7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 «Дурангсиз ўйин». Бадиий фильм.
10.35 «Талаба ва спорт».
11.05 «Ҳуқуқингизни биласизми?».
11.25 «Халқ ижодиёти».
12.05 Болалар учун театр. «Қиличми -- тўқмоқ».
12.35 «Фахрийлар -- фахримиз».
13.25 «Созандалар ҳақида ҳикоялар». Адиба Шарипова.
14.05 «Қалбда муқаддаслик бор». Кинокўрсатув.
14.45 -- 15.30 «Ёшлик» студияси. «Ҳаёт чироқлари».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Икки кучукнинг саргузашти». Мультфильм.
18.10 Болалар учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Спорт хабарномаси.
19.30 «Қалбим тароналари». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Кумуш Раззоқова.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Демократик сайловлар сари».
22.00 «Барҳаёт наволар». Комилжон Отаниёзов.
23.20 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
9.00 «Мультфейерверк».
9.30 «Бу сир эмас».
9.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
10.30 «Видеогид».
10.50 «Теле-ателье-шоу».
11.00 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.45 «Кинонигоҳ».
13.15 «Омад» тақвими.
13.20 «Жозиба».
13.30 «Бир шингил ҳангома».
13.40 «Тумор».
13.50 «Муҳаббатга ошно қалблар».
14.10 «Теле-ателье-шоу».
14.20 Видео янгиликлари.
14.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
15.25 -- 17.00 «Кинонигоҳ».

«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Пульс». Хабарлар.
19.25 «Коллекция».
19.45 «Кичик дебют».
20.35 «Дарвоқе...».
21.35 -- 23.00 «Кинематограф».

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Қалбим ҳарорати».
10.30 «Юксалиш».
11.10 «Анор меваси».
11.50--12.05 «Календарда байрам кунлари».

18.10--19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультикарусель».

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

19.50 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.15 «Ўзбекистон -- ҳамкорлик йўлида».
20.50 «Умид» (уйғур тилида).
21.00 «Рангинкамон» (тожик хонандалари билан учрашув).
21.40 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.50 «Интердиалог». (Санкт-Петербургда ўзбекистонлик мусаввирлар кўргазмаси).
22.30 «Бу ажиб дунё».
22.50--23.00 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.30 «Брейн-ринг».
18.20 «Ўшангача ва ундан сўнг...» Кўрсатувни В. Молчанов олиб боради.
19.10 Мультфильм.
19.30 «Нима? Қаерда? Қачон?»
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.45 - 23.35 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Жаннатдаги қотиллик».Бадиий фильм.

ЯКШАНБА, 11

ЎзТВ I

7.00 -- 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 «Марғилон». «Ўзбектелефильм». Премьера.
9.10 «Маҳорат мактаби»: 1. Теннис ўйнашни ўрганамиз. 2. «Шоҳруҳ» клуби.
10.00 «Ёшлик» студияси. «Ватанимга хизмат қиламан».
10.30 «Меҳр».
11.00 «Сирли сандиқ». Телевизион ўйин.
11.50 «Жараён».
12.40 Шеърий дақиқалар.
12.55 «Цирк! Цирк! Цирк!».
13.40 -- 15.00 «Чашма-94». Фольклор жамоалари Республика кўрик-танлови ғолибларининг концерти.

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. «Ўйла! Изла! Топ!».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 Эълонлар.
19.35 «Ойнаи жаҳонда...».
19.55 Дам олиш концерти.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Демократик сайловлар сари».
21.50 «Ёзги таътилда». Бадиий фильм (Миср).
23.40 -- 00.10 «Ҳафтанома».

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
17.00 «Совға».
17.30 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
17.50 Эълонлар.
18.00 Видео-«О».
19.40 Эълонлар.
19.50 «Курьер».
20.10 «Об-ҳаво ҳақида».
20.25 «Постфактум».
20.35 «Даракчи».
20.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.15 -- 22.45 Видео-«О».

ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Таклифлар ва ташрифлар».
10.20 «Интерпартнёр».
11.00 «Мусиқали саёҳат».
11.30--12.00 «Синема».

18.10--19.40 Туркия телевидениеси.
19.40 «Тараққиёт сири».

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

20.00 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.20 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.20 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.35 «Дунё эшиги».
22.15 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.
22.30--22.50 «Бу ажиб дунё».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.15 «Мен Сизни учратдим...» Зураб Соткилава куйлайди.
18.25 «Баскетбол жазаваси», «Ҳақиқий ажина овловчилар». Мультфильмлар (АҚШ).
19.25 «Бутун Россия».
19.55 Сильвестр Сталлоне «Қояни забт этувчи» бадиий фильмида (АҚШ).
22.00 - 22.50 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.

"СОВҒА" ЛОТЕРЕЯСИ —

БУ СИЗ ОРЗУ ҚИЛГАН ЛОТЕРЕЯДИР!

Бунақаси ҳеч бўлмаган! "Совға" лотереяси Сизга реал ютуқ ютиш имкони беради! Лотерея ўйинига автомобиллар, видеоаппаратуралар, телевизорлар, мебель комплекслари, гиламлар ва турли хил халқ истеъмол моллари қўйилган.

Ютуқ чиқиш имкони катта, чунки лотереяга умумий сумманинг 70 фоизи ютуқ сифатида тарқатилади.

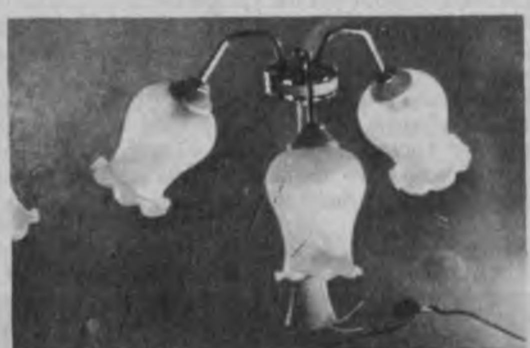

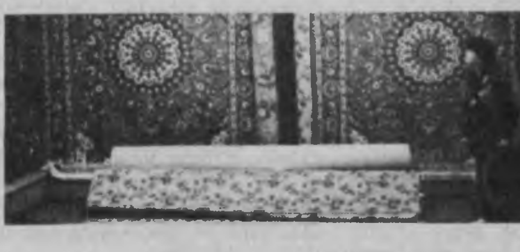

"СОВҒА" лотереяси чипталарини Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банкининг барча муассасаларидан, алоқа бўлимларидан, савдо корхоналаридан ҳамда жамоатчи тарқатувчилардан сотиб олишингиз мумкин.

Билет баҳоси - 10 сўм.

Шошилинг! Ютуқлар тиражи 28-29 декабрда Тошкент шаҳридаги "Навруз" саройида ўтказилади.

Шошилинг ! Ютуқлар тиражи 28-29 декабрда Тошкент шаҳрида ўтказилади.
Тўлиқ маълумотларни Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банкининг барча муассасаларидан, шунингдек, 45-35-49, 45-66-43, 33-51-95 рақамли телефонлар орқали олишингиз мумкин.

Лотерея сотиб олинг ва тиражда қатнашинг!
Сизга омад тилаймиз!
Маълумот учун телефонлар: 45-35-49, 45-66-43, 33-81-95.

"СОВҒА" ЛОТЕРЕЯСИ – Сизнинг оилангиз учун совғадир! "Совға" лотереясини сотиб олиб бахтли қимматбаҳо ютуқлар: автомобиль, видеоаппаратура, телевизор, мебель ва бошқа халқ истеъмол молларининг эгаси бўлишингиз мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги — *Ўзбекистон Республикаси Марказий банки* — *Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банки* — *"Ўзбексавдо"* — *"Ўзбекбирлашув"*

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOŞKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Муҳаррир: Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: *хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 33-40-48*
Эълонлар: 33-99-15, 32-57-27.

• Мақолалар, эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун муаллифлар, реклама ва эълон берувчилар масъулдир.
• Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №.Буюртма Г-1279. 18900 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

"Шарқ" нашриёт матбаа-концерни. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 22.00. 1 2 3 4 5 6